कटहरी राजपत्र

कटहरी गाउँपलिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड (१) कटहरी, मोरङ, १ नं. प्रदेश, नेपाल, महिना असार २० गते, २०७५ (नियमित)

भाग-१

(गाउँसभाबाट स्वीकृत)

कटहरी गाउँपालिका क्षेत्रमा संघ संस्थाहरुको स्थापना तथा दर्ता सम्बन्धमा ब्यबस्था गर्न बनेको संघसंस्था सम्बन्धी ऐन, २०७५

कटहरी गाउँपालिका क्षेत्रमा संघ संस्थाहरुको स्थापना तथा दर्ता सम्बन्धमा ब्यबस्था गर्न बनेको संघसंस्था सम्बन्धी ऐन, २०७५

कटहरी गाउँपालिकाको कार्यालय

कटहरी-मोरंग

(कटहरी गाउँपालिकाको संघसंस्था दर्ता सम्बन्धी ऐन, २०७५)

संस्थाहरुको स्थापना तथा दर्ता सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको कटहरी गाउँपालिकाको संघसंस्था दर्ता सम्बन्धी ऐन, २०७५

गाउँसभाबाट पारित मिति : २०७५/३/२० गते

प्रस्तावना

यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सामाजिक, आर्थिक, साहित्यिक, वैज्ञानिक, शैक्षिक, बौद्धिक, शारीरिक, व्यवसायिक र परोपकारी संस्थाहरुको स्थापना तथा दर्ता गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न नेपालको संविधानको भाग २१८ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी गाउँपालिकाको संस्था दर्ता ऐन २०७५ तर्जुमा गरी लागू गरिएको छ ।

१. **संक्षिप्त नाम**

(१) यस ऐनको नाम ***कटहरी गाउँपालिकाको संघसंस्था दर्ता ऐन २०७५*** रहेको छ ।

(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ भएको मानिनेछ ।

२. **परिभाषा**

विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,

(क) **संस्था** भन्नाले सामाजिक, धार्मिक, साहित्यिक, वैज्ञानिक, शैक्षिक, सैद्धान्तिक, शारीरिक, आर्थिक, व्यवसायिक तथा परोपकारी कार्यहरुको विकास एवम् बिस्तार गर्ने उद्देश्यले स्थापना भएको संघसंस्था, क्लब, मण्डल, परिषद्, अध्ययन केन्द्र आदि सम्झनु पर्दछ र सो शब्दले मैत्री संघ समेतलाई बुझाउँदछ ।

(ख) **गाउँपालिका** भन्नले कटहरी काउँपालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।

(ग) **प्रबन्ध समिति** भन्नाले संस्थाको विधान अनुसार गठन भएको प्रबन्ध समिति सम्झनु पर्दछ ।

(घ) **गाउँपालिका अध्यक्ष** भन्नाले कटहरी गाउँपालिकाको अध्यक्षलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ङ) **तोकिएको वा तोकिएवमोजिम** भन्नाले यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियममा तोकिएको वा तोकिएवमोजिम सम्झनु पर्दछ ।

३. **दर्ता नगरी संस्था खोल्न नहुने**

यस ऐन वमोजिम दर्ता नगरी कसैले पनि संस्था स्थापना गर्न हुँदैन ।

४. **संस्थाको दर्ता**

(१) संस्था स्थापना गर्न चाहने कुनै सातजना वा सोभन्दा बढी व्यक्तिहरुले संस्थासम्बन्धी देहायको विवरण खुलाई संस्थाको विधानको एकप्रति र तोकिएको दस्तुरसहित गाउँपालिकासमक्ष निवेदन दिनुपर्नेछः

(क) संस्थाको नाम

(ख) उद्देश्यहरु

(ग) प्रबन्ध समितिका सदस्यहरुको नाम, ठेगाना र पेशा

(घ) आर्थिक स्रोत

(ङ) कार्यालयको ठेगाना

(२) उपदफा (क) वमोजिमको निवेदन प्राप्त भएपछि गाउँपालिका अध्यक्षले आवश्यक जाँचबुझ गरी संस्था दर्ता गर्न उचित ठानेमा संस्था दर्ता गरी दर्तामो प्रमाणपत्र उपलब्ध गराउने छ ।

(३) गाउँपालिका अध्यक्षले कुनै संस्था दर्ता नगर्ने निर्णय गरेमा त्यस्तो सूचना निवेदकलाई दिनुपर्नेछ र निवेदकले सूचना प्राप्त गरेको मितिले पैँतीस दिनभित्र त्यस्तो निर्णय उपर नेपाल सरकारले तोकेको अधिकारी समक्ष उजुरी गर्न सक्नेछ ।

(४) उपदफा (ग) वमोजिमको उजुर प्राप्त भएपछि नेपाल सरकारले तोकेको अधिकारीले आवश्यक जाँचबुझ गरी त्यस्तो संस्था दर्ता गर्न मनासिव ठहराएमा सो संस्था दर्ता गर्ने गाउँपालिका अध्यक्षलाई आदेश दिन सक्नेछ र त्यस्तो आदेश अनुसार गाउँपालिका अध्यक्षले संस्ता दर्ता गरिदिनु पर्नेछ ।

(५) यस दफाअन्तर्गत दिइने प्रमाणपत्रको ढाँचा, अवधि, नबीकरण र नवीकरण दस्तुर तोकिए वमोजिम हुनेछ ।

५. संगठित संस्था मानिने

(१) यस ऐनअन्तर्गत दर्ता भएको प्रत्येक संस्था अविच्छिन्न उत्तराधिकारवाला स्वशासित र संगठित संस्था हुनेछ । सो संस्थाको सबै कामको निमित्त आफ्नो छुट्टै छाप हुनेछ ।

(२) संस्थाले व्यक्ति सरह चलअचल सम्पत्ति प्राप्त गर्न, उपभोग गर्न र बेचविखन गर्न सक्नेछ ।

(३) संस्थाले व्यक्ति सरह आफ्नो नामबाट नालिस उजुर गर्न सक्नेछ र सो उपर पनि सोही नामबाट उजुर लाग्नेछ ।

६. संस्थाको सम्पत्ति

(१) संस्थाको सदस्य वा कर्मचारी लगायत कुनै व्यक्तिले संस्थाको विधान विरुद्ध संस्थाको कुनै सम्पत्ति दुरुपयोग गरेमा, कब्जा गरेमा वा रोक्का राखेमा गाउँकार्यपालिकाले त्यस्तो सम्पत्ति दुरुपयोग गर्ने, कब्जा वा रोक्का राख्नेबाट लिई संस्थालाई फिर्ता बुझाई दिनसक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) वमोजिमको संस्थाको सम्पत्ति फिर्ता गर्ने गरी गाउँकार्यपालिकाले गरेको कारबाहीमा चित्त नबुझ्ने व्यक्तिले प्रचलित कानुनले तोकेको पुनरावेदन दिन सक्नेछ ।

(३) संस्थाको सदस्यवाकर्मचारी लगायत कुनै व्यक्तिले संस्थाको कुनै सम्पति वा लिखित प्रतिष्ठा विरुद्ध कुनै अपराध वा बिरामी गरेमा संस्था संथाको कुनै सदस्य वा प्रचलित कानुन वमोजिम मुद्धाको कारवाही चलाउन सक्नेछ ।

७. अघि दर्ता नभइ स्थापना भएको संस्थाले दर्ता गर्ने

यो ऐन प्रारम्भ हुनु भन्दा अगाडी तत्काल प्रचलित कानुन वमोजिम दर्ता नभइ स्थापना भइरहेको संस्थाले पनि यो ऐन प्रारम्भ भएको मितिले तीन महिनाभित्र यो ऐन वमोजिम दर्ता गराउनु पर्नेछ ।

८. संस्थाको उदेश्यहरुमा हेरफेर

(१) संस्थाको उदेश्यहरुमा हेरफेर गर्न आवस्यक देखेमा वा सो संस्थालाई कुनै अर्को संस्थामा गाभ्न उचित देखेमा सो संस्थाको प्रबन्ध समितिले तत्सम्बन्धी प्रस्ताव तयार गरी सो प्रस्ताव उपर छलफल गर्न संस्थाको विधान वमोजिम साधारण सभा बोलाउनु पर्नेछ ।

(२) साधारण सभामा उपस्थित भएका जम्मा सदस्य संख्याको दुईतिहाइ सदस्यहरुले प्रस्तावमा समर्थन जनाएमा सो प्रस्ताव साधारण सभाबाट पारित भएको मानिनेछ तर सो प्रस्ताव लागू गर्न गाउँपालिकाको अध्यक्षको पूर्व स्वीकृति लिनु पर्ने छ ।

९. हिसावको विवरण पठाउनुपर्ने

प्रबन्ध समितिले सामाजिक परिक्षण गरी आफ्नो संस्थाको हिसाबको विवरण लेखा परिक्षकको प्रतिववेदन सहित प्रत्येक बर्ष गाउँपालिकाको अध्यक्षकोमा पठाउनुपर्ने छ ।

१०. हिसाव जाच गर्ने

(१) गाउँपालिका अध्यक्षले आवश्यक देखेमा संस्थाको हिसाब आफूले नियुक्ति गरेको कुने अधिकृत वा पदाधिकारीद्वारा जाँच गराउन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम हिसाव जाँच गराएवापत गाउँपालिका प्रमुखले हिसाब जाँचबाट देखिन आएको संस्थाको मौज्दात रकमको सयकडा पाँच प्रतिशतमा नबढाई आफूले निर्धारित गरेको दस्तुर असुल गरी लिन सक्नेछ ।

(३) हिसाब जाँच गर्ने अधिकृतले मागेको विवरण तथा कागजपत्रहरु वा सोधेको प्रश्नको जवाफ दिनु संस्थाको पदाधिकारी, सदस्य र कर्मचारीको कर्तव्य हुनेछ ।

(४) हिसाब जाँच गर्ने अधिकृतले गाउँपालिकाको अध्यक्षले तोकिएको म्यादभित्र हिसाव जाँचको प्रतिवेदन गाउँपालिकाको अध्यक्षसमक्ष पेश गर्नु पर्नेछ र सो प्रतिवेदनको आधारमा संस्थाको कुनै सम्पत्ति सो संस्थाको कुनै पदाधिकारी सदस्य वा कर्मचारीले हिनामिना गरेको, नोक्सान गरेको वा दुरुपयोग गरेको छ भन्ने गाउँपालिकाको अध्यक्षलाई लागेमा निजले त्यस्तो पदाधिकारी, सदस्य वा कर्मचारीबाट सो हानी नोक्सानी असुल गर्न प्रचलित कानुन वमोजिम कारबाही चलाउन सक्नेछ ।

तर प्रचलित कानुनले सजाय समेत हुने अपराध भएकोमा प्रचलित कानुन वमोजिम मुद्धा चलाउन लगाउनेछ ।

११. निर्देशन दिने

सङ्घीय वा प्रादेशिक सरकारले संस्थालाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ र त्यस्तो निर्देशनको पालना गर्नु सम्बन्धित संस्थाको कर्तव्य हुनेछ ।

१२. दण्ड सजाय

(१) दफा ३ वमोजिम दर्ता नगराई संस्था दर्ता गरेमा वा दफा ७ वमोजिम दर्ता नगरी संस्था सञ्चालन गरेमा त्यस्ता संस्थाको प्रबन्ध समितिका सदस्हरुलाई गाउँपालिका अध्यक्षले जनही दश हजार रुपैँयासम्म जरिवाना गर्न सक्नेछ ।

(२) दफा ९ वमोजिम हिसाबो विवरण नपठाएमा प्रबन्ध समितिका सदस्यलाई गाउँपालिका अध्यक्षले जनही तीनहजार रुपैँयासम्म जरिवाना गर्न सक्नेछ । तर कुनै सदस्यदे दफा ९ उल्लङ्घन हुन नदिन सकभर प्रयत्न गरेको थियो भन्ने सन्तोषजनक प्रमाण पेश गर्न सकेमा निजलाई सजाय गरिने छैन ।

(३) दफा १० को उपदफा (३) वमोजिम हिसाव जाँच गर्ने सम्बन्धित अधिकृत वा पदाधिकारीले मागेको विवरण तथा कागज पत्रहरु वा सोधेको प्रश्नको जवाफ नदिने सम्बन्धित पदाधिकारी, सदस्य वा कर्मचारीलाई गाउँपालिका अध्यक्षले एक हजार रुपैँयासम्म जरिवाना गर्न सक्नेछ ।

(४) दफा ८ वमोजिम गाउँपालिका अध्यक्षको स्वीकृती नलिई संस्थाको उद्देश्यमा हेरफेर गरेमा वा अर्को संस्थासँग गाभेमा आफ्नो उद्देश्यको प्रतिकूल हुने गरी काम कारबाही गरेमा वा सङ्घीय वा प्रादेशिक सरकारले दिएको निर्देशन पालना नगरेमा गाउँपालिका अध्यक्षले त्यस्तो संस्थाको दर्ता निलम्बन वा खारेज गर्न सक्नेछ ।

१३. पुनरावेदन

दफा १२ वमोजिम गाउँपालिका अध्यक्षले गरेको अन्तिम निर्णय उपर ३५ दिनभित्र तोकिएको अदालतमा पुनरावेदन लाग्नेछ ।

१४. संस्थाको विघटन र त्यसको परिणम

(१) संस्थाको विधान वमोजिम कार्यसञ्चालन गर्न नसकी वा अन्य कुनै कारणवस संस्था विघटन भएमा त्यस्तो संस्थाको जायजेथा गाउँकार्यपालिकामा सर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) वमोजिम विघटन भएको संस्थाको दायित्वको हकमा सो संस्थाको जायजेथाले थामेसम्म दायित्व गाउँकार्यपालिकाले व्यहोर्ने छ ।

१५. नियम बनाउने अधिकार

यस ऐनको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्न गाउँकार्यपालिकाले नियम बनाउन सक्नेछ ।

१६. अधिकार प्रत्यायोजन

यो ऐन वा यस ऐनअन्तर्गत बनेको नियम बमोजिम प्राप्त अधिकारहरुमध्ये सबै वा कुनै अधिकार गाउँपालिका अध्यक्षले आफू मुनिका पदाधिकारी वा कुनै अधिकृतलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

१७. अन्य नेपाल ऐन वमोजिम दर्ता वा स्थापना गर्नु पर्ने

कुनै संस्थाको दर्ता वा स्थापना गर्ने सम्बन्धमा अर्को नेपाल ऐनमा छुट्टै व्यवस्था भएकोमा यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि त्यस्तो संस्था सोही ऐन वमोजिम दर्ता वा स्थापना गर्नु पर्नेछ ।

१८. खारेजी र बचाउ

(१) सङ्घीय वा प्रादेशिक व्यवस्थापिकाले निर्माण गरेको कानुन विपरीत भएको दफा सोही अनुसार खारेज वा परिमार्जन हुनेछन् ।

(२) यस कानुनलाई प्रतिस्थापन हुने गरी अर्को कानुन बनेर लागू नभएसम्म यसै कानुनअनुसार भए गरेको मानिने छ ।

(३) संघसंस्था दर्ता ऐन, २०३४ अनुसार दर्ता भई कटहरी गाउँपालिकाको क्षेत्रभित्र कार्यक्षेत्र रहने गरी गठन, सञ्चालन भई रहेका सङ्घसंस्था यसै ऐनअनुसार दर्ता भएको मानिनेछ ।

प्रमाणीकरण मिति: २०७५/०४/१५ आज्ञाले

काजीमान राई

मुख प्रशासकीय अधिकृत